

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Julius 15-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Már ujjságban, még pedig nem egyben, hanem háromban merik írni, hogy a^o Ministerek magok voltak azoknak a^o sok néplázadásoknak akarói, mellyek Angliát már jó ideje nyughatatlanítják. *Oliver*ről pedig közönségesen azt tartják, hogy ő volt egyenesen egyik, a^o ki a^o megelégedetlenségnek pislogó szikráját támadás lángjává fujta fel. A *Leeds Mercury* több tanúkat hord fel erre. Nevezetesen egy *Sholes* nevű Urat említ, a^o ki azt vallja, hogy *Oliver* világosan azt mondta volna, hogy ha a^o könyörgő Leveleknek nem lenne foganatjuk, erővel kellene a^o dologhoz látni; a^o mit ő annyira nem szeretett hallani, hogy *Oliver*nek világosan megmondta, hogy soha többé szeme elébe ne kerüljön. A *Wackefield* ujjság hasonló módon ír. A *Star* nevű pedig *Liverpool*nak ezen tárgyra nézett teszen: „talán igaz, hogy *Oliver*t nem bujtogatni, hanem kémlelni küldtek ki a^o Ministerek; de őnéki (L. *Liverpool*nak) mint első Status Ministernek tsakugyan kellett volna tudni, hogy mikor a^o kém tudja azt, hogy a^o kik őtet küldik, szeretnék, ha a^o Zöld Zsák telne, bizonyosan nem alúszik Lord *Liverpool* még is azt mondja beszédjében, hogy ha *Oliver* azokat az álnokságokat véghez vitte, mellyekkel vádoltatik, nem tsak úgy kell őtet nézni, mint a^o ki utasításától eltávozott, hanem mint valóságos Népzendítőt.“

— Az a^o beszéd mellyet Lord *Castlereagh* az Alsó Háznak Jun. 23-diki ülésében tartott, t. i. a^o *Habeas Corpus Acta* fel függesztéséről való rendelkezésnek leg első fel olvasása eránt, igen szépen illik ezután ide; mivel a^o naggya *Oliver*ről van. Minthogy azonban ez a^o beszéd hosszatska: tsak a^o velejét írhatjuk le. Azon kezdő a^o Lord, hogy senki sem érezheti jobban mint ő annak a^o kéntelenségnek szomorú voltát, melly azt kívánja, hogy a^o polgárság leg drágább jussa fel függesztődjön. A^o kiknek könnyebbségekre nézve gondolják némelylek, hogy ez történik, éppen azokra nézve sullyosodik a^o tereh ez által meg. Ugyan is rémitő az a^o mennyiről már most a^o Ministerek felteni tartoznak, midőn rendkívül való hatalom adatik a^o kezekbe. Tsak rendkívül való környülállások tesznek illy rendkívül való intézctet szükségessé. Ugy de hogy nem rendes az ország jelen lévő állapotja kiki láthatja. Mert bár a^o nemzetnek nagyobb része meg maradt is a^o hiveségben; de éppen nem kell azt gondolni, hogy holmi haszontalan emhereknek mozgása nagy veszedelemben nem döntheti az egész országot. Mindég tovább harapózik az mint a^o láng. Ezután azokat a^o szomorú következeseket számlálja elő, mellyek onnan eredhetnek, hogy ha a^o nép a^o könyörgő levelek fel tevése^o színe alatt öszvetsoportozásokat taatana. És minekutánna azokon a^o vádokon, mellyekkel a^o Kormányszéket érdeklik, keresztül megy, reá tér a^o fentt irt *Oliver*re is.

Az igaz, úgy mond a' Lord, hogy *Oliver* a' Kormányzékot szolgálatjával megkínálta, és ez azt el is vállalta, de csak Apr. 17-dikén küldetett leg elsőben ki: Ekkor szörnyen kiabáltak: halljuk, halljuk!! Reményli azonban, hogy nem fognak hamarkodni az ítélettel; mert már akkor tudva volt a' *Manchesteri* lázadás; és így *Oliver* azt nem okozhatta. Továbbá az öszvecsküdtek Plánumába való befolyással vádoltatik; de bizonyosan nem bizta a' Kormányzék reá, hogy azokat szándékjokba meg erősítse. Ha *Oliver* mint Spion vélek öszve nem adta volna magát, lett volna más majd fejké, és a' Kormányzék akkor tudta volna csak meg a' dolgot, mikor már a' veszedelemnek gátot nem lehetett volna vetni. Az olyan Agenseket kik ilyen szolgálatot tesznek az országnak, meg betstelentni, egészen politika ellen volna; ki merne osztán valamit ki nyilatkoztatni? Egyébaránt *Oliver*t senki sem kereste, — maga ajánlotta magát, — azt mondotta, hogy 2 Követek jöttek a' Grófságokból a' végre, hogy a' fő város gondolkozása módját kitapogatsák, és hogy ugyan azok őtet meg kérték, hogy utazna el velek. Ugyan mit tehetett ilyen esetben a' Kormányzék? Vallyon kötelessége szerint tselekedett volna e', ha nem használta volna az alkalmatosságot, hogy egy veszedelmes szövetekezést felfedezzen? Nem az, hogy lázasztani küldötte volna őtet el az Igazgatószék; sőt inkább a' Tisztségekhez szöllő irásokat adott néki kezébe, mellyekben a' teendő intézetek ajánlottak. Ezután az ő egész utját el beszéli a' Lord, és meg mutatja, hogy különböző időben, midőn a' Zenebona *Manchesterben* 'sá' t. kiütötte magát, állandóan *Londonban* volt ő. Azon végzi, hogy a' tapasztalás meg mutatván a' *Habeas Corpus Akta*' fel függesztésének hasznát; ő azt javallja, hogy az arról szöllő rendelés ma leg elsőben

olvastasson fel, mint erről már a' minap szöllöttünk.

Az Alsó Háznak 24. Juniusi ülésében a' második fel olvasáson is szerentsésen keresztül esett a' *Habeas Corpus Acta*' felfüggesztését tárgyazó Rendelés. 80 voks volt mellette, 30 ellene. A' harmadik fel olvasás 27-dik Juniusra volt határozva. Hogy az Alsó Házban is keresztül megy az, már ezt úgy lehet tartani mint bizonyost. Csak hogy azt lehetne kérdeni, hogy minek függesztődik a' Törvény fel, ha más részről a' *Juryk* a' Felsőbántással vádolt személyeket ártatlanoknak ítélik? — A' Jun. 26-diki ülésben ugyan az a' Rendelés az e' végre rendelt Biztosságtól meg vizsgálattott. Lord *Castlereághnak* az a' javallása állott meg, hogy 1818. Eszendei Mártzius' 1-ső napjáig tartson a' fel függesztés, a' mikor ismét öszvegyül a' Parlamentom, nem pedig *Newporte*, a' ki azt csak az idei Dec. 1-ső napjáig akarta terjesztetni. *Skotziára* is ki fog az terjedni. A' Parlamentom el oszlása is szóba jött ezen ülésben, mellyre nézve L. *Castlereágh* azt mondotta, hogy ő semmit sem tud arról, a' mit *Newport* után Lord *Liverpool* többeknek mondott, hogy a' Kormányzéknek a' volna az akaratja, hogy a' mostani üléssel oszlana el a' Parlamentom. Ugyan ezen ülésben a' többször említett *Woolerre* nézve, a' ki perének igen különösen való folyásáról pánszolkodott, nagyon furtsán nyilatkoztatta ki magát az *Attorney General*, t. i. hogy ő *Woolert* szabadon bocsátja, ha betsületére fogadja, hogy úgy viseli magát, mintha ezen most kezdődött perében kárhoytatódott volna.

A' Jun. 25-diki ülésben a' Rabszolgákkal való kereskedés vétetett fel. Sokan panaszképpen említették, hogy Portugalia és Spanyol ország még most is folyást üzik azt. Átallyában úgy nyilatkoztatták ki magokat, hogy lelkesen rajta kellene lenni, hogy már valahára ezen az

emberiséget kissebbítő kereskedés egyvagy más módon töröltetnék el. *Wilberforce* úr ígérte magát, hogy a' jövő Julius' 1-ső napján tartandó ülésben arról beszélni fog, mellyben Lord *Casslereagh* is meg nyugodott.

A' mint reményleni lehetett, úgy lett, hogy a' Jun. 27.-diki ülésben, harmadszor is fel olvastatott a' sokszor említett *Acta*. Már most istmét vissza megy az a' Felső Házba, és a' Királynak meg erősítésére várakozik, melly Juniusnak utolsó napján fog alkalmásint meg esni, hogy Juliusnak 1-ső napjától fogva folyjon annak mostani felfüggesztődésének ideje. Ebben az ülésben a' már eléggé esmeretes materiákról volt szó, és azt lehet mondani hogy semmi uj dolog elő nem fordult. Az mindazáltal a' mit *Wilberforce* úr a' Rabszolgákkal aaló kereskedésről fel hozott, meg érdemli az említést. Azt mondotta ő, hogy borzasztó az, a' mit czekekkel a' szegény rabszolgákkal véghez visznek. Ugyan is egy időtől fogva meg oltsódván azok, úgy hogy 30 font Sterlingről 5 fontra le szállott egynek az árra, most már annál több szeretseni kell a' Fekete Fejedelmeknek a' piatzra ki állítani, hogy elegendő Európai portékákat vásárolhassanak azok helyett magoknak; mert ezeknek is meg vagynak az ő Udvari pompáik. Ellenben Amerikába ugyan azok meg drágultak. Mi lett belőle? Az hogy a' Rab szolgákkal kereskedők tudván, hogy ha el vész is egy kettő, csak 4, 5 font Sterlingjek vesz el, annyit fel raknak a' hajóra, a' mennyit ez csak meg bír; az élelmekről pedig nem gondolkoznak. P. o. S. J. *Keo*, a' ki az Afrikai parton Kormányozó volt, egy olyan Portugalliai hajót fogott el, melly csak 120 Tonnányi terhet bírt meg; 's még is 600 Szeretsenek voltak reá pakkolva, kiktsak a' hajónak lyukain, 's hasadékjain kaphattak egy kis szellőt, 's világoságot, és észszerént rémitő állapotban senyedtek.

Sz. Hónáról egész Május' 1-ső napjáig folyó tudósítások érkeztek meg Londonba, de a' mellyek az ott lévő fogolyról szóval sem emlékeznek.

Londonban olly nagyon meg gyült a' kész pénz, hogy a' Pénzel kereskedők vidéki Barátjaiknak panaszsképen irták levélbe, hogy olly nehéz most a' pénzt ki adni, hogy ők nem tudják, mit csináljanak a' reájok bizott Summákkal, mikor $3\frac{1}{2}$ pCentel sem kapnak már érte.

A' múltt Hónapban két rendbeli különös szerentséltenség esett Londonban. Az egyik ez: *Rundel* és *Bridge* Aranymivesekhez el megy egy idegen ember, gyémántokat, 's más ékességeket vásárolni. A' tolmácsa azt mondotta róla, hogy *Genevai* Kereskedő, *Blum Simon* a' neve; és hogy a' gyémántok árát még a' jövő héten fogná kifizetni, hanem azomban most szeretné kiválogatni azokat. Ez meg esik, és a' ki választott darabokat egy katulyába berakják; ezt mind az Adó mind a' Vevő petsétjeikkel bé petsételek, 's úgy egyeznek meg, hogy tevődne addig a' katulya földre míg a' pénz el érkezne. Az alkú 24,000 font Sterlingben állott meg. El jön a' határozott idő, nem jön senki a' katulyáért. Várnak is még fellyül reá. Nem jelenti lélek is magát. Meghatározták tehát, hogy fel bontsák a' katulyát, 's mint meg rémülnek, midőn rézpénzt találnak az el pakkolt darabok helyett benne. Azolta tudták meg, hogy az idegen két helyre is mondta lakását, és ugyan ő Frantzia országba útlevelet szerzett előre magának. Nyomozzák erősen. A' másik ez: Egy *Black* nevű Porcellán Fabrikásnak a' háza kigyúladt. Minthogy sok gyánta, kulimász, és egyéb könnyen gyúlós materiák voltak benne, egyszerre el borította a' láng az egész házat, a' nélkül hogy észre vették volna, külömben is ójt-szaka lévén. Egy szolgáló leány, a' ki leg elsőben ébredt fel, ijedtébe a' második emeletről egy ablakon le ugrott; meg.

nem holt egyszerre; de alig él meg. A' szomszéd házakat csak ugyan meg tudták menteni: de ez maga földig le égett. A' ház urát, ennek feleségét 5 esztendő's gyermekét, halva találták meg. Hanem *Black*-nak testvérhugát tsetsszopó kisedével együtt meg mentették.

Junius' 23-dikán olly rendkívül való hérség volt *Londonban*, hogy a' város körül több lovak el veszték miatta.

B r a s i l i a .

Junius' 28-dikán *Londonba* Aprilis' 22-dikéig folyó *Levelek* érkeztek meg *Bahióból*. Eppen a' nevezett nap ment oda *Pernambukó*ból egy hajó, melly azt a' hirt vitte, hogy már az ide való kikötőhelynek ostroma a' leg keményebben véghez vitetett. Egy 400 hordó puskaporral meg terhelt hajó erővel be akart a' kikötőhelybe menni. *Ruffino* Kapitány kétszer kergette el. Mikor osztán harmadikszor éjtzakának idején be akart volna oda lopódnai, el fogatott. Úgy vélik, hogy az Északi Amerikai Egyesültt Státusoktól lett volna az küldve.

Ő Felsege a' Brasiliai Portugalliai és Algarbiai Király egy Végzésnél fogva meg hagyta minden a' Brasiliai kikötőhelyekbe be menő Hajós Kapitányoknak, és Hajósgazdáknak, hogy meg érkezések után tüstént be adják a' Politziának a' hajóikon lévő útasoknak laistromát, feltéven azoknak rangjokat és foglalatosságokat is; továbbá hogy engedelem nélkül ki ne merjék azokat a' szárazra rakni. Külömben hajójikra adó vettetik, a' Kapitányok vagy Tulajdonosok pedig fogságra hányatnak. Ugyan ebben a' Végzésben továbbá az is rendeltetik, hogy ha a' Kapitányok valamely útasnak el rejtésében kaptatnának, hajóik, ki vévén mindazáltal a' rajtok lévő terhet, le foglaltassanak. Ez a' parantsolat Jul. 1-ső napjától fogva fog végre hajtatni.

Spanyol Ország.

Tudjuk, hogy *Garaynak* ujj Fi-

nantziai Plánumát a' Király alá írta, és hogy annak folyamathá való hozása Királyi végzésnél fogva rendeltetett: örömet közlenénk már most magát a' K. Végzést egész kiterjedésében Olvasóinkal, ha az igen hosszú nem volna. Most előjáróban egy két szóval ennyit abból.

Annak 4-ed rétbén 18 lapot foglaló Bevezetésében így szól maga a' Király országának állapójáról: Igaz, hogy a' Státusnak folyó Adósságai meg sokasodtak; a' Hazának 's Királyjoknak háládatosságát meg érdemlett seregeim nagy szükségét szenvednek, úgy hogy majd csak nem minden könnyebbségekre megkívánható dolgok' hijjával vagynak; a' kaszányák onladoznak; a' polgárokat nyomja a' katonák' be kvartélyozásának alkalmatlanságokkal járó terhe; több helyeken irtoztató önkényszerént való pénztzikarások történnek; a' tengeri erő el hagyatott állapotban van; a' Félisziget' partjait és a' Plántatartományokat rabolják a' tengeritolvajok; az Amerikai Zűrzaravok az Anya országtól leggazdagabb segedelem forrásait elszívják; a' közönséges Tisztviselők szükön kimért fizetéseket hónapok 's esztendők hosszáig sem kapják meg, és így minden virtusaikat öszve kell nekik szedni, hogy azon nyomoruság késérteteinek mellybe familiáik merültek, ellentáhasanak; és hogy rendkívül való erőt kell kifejtdztetnünk, hogy ujra vissza nyehessük azt a' hatalmat, és politikos figyelmet, mellyet a' Földkereksége' több, Népei között a' Spanyol Nemzetnek adott az Eg. . . De minden könnyüvé lesz a' Mindenható Istennek segedelmével. Én lassanként rá mentem arra, hogy meg lehessen azon jó rend által, mellyet én a' Státus' jövedelmeinek kormányozásában ismét helyre állítottam, 's mindég jobban meg fogok erősíteni, a' Státusnak Fő Ágazatait tartani, — és az ollyan terheknek 's el engedéseknek, mellyek semmi más Európai Nemzetnél nintsenek meg,

eltörlése által a' Közönséges Gazdagságot még nevelni is lehessen. Aláttartóim érezni fogják valaha az én előre való látásomnak, és annak hetsét, hogy én minden ujj adók kivételének magamat ellene szegeztem; mert éppen ezen most be állott szerentsés szempillantásra tartottam én magamnak fel, hogy egy olly Státus Alkotmánya állítódnék fel, melly nem a' jobbagyokat emésztő tsikarasokon, nem vakmerőn felvett módokon, kétséges, és zürzavar Theoriákon, hanem közönséges és erős principiumokon épült. Én a' kintstárnak terheit, a' Közönséges Adósságtól, mellynek meg állítása, és fogyasztása mindenkori feltételem volt, külön választottam. — Ezután *Garey* Ministerhez fordul a' Király, a' kihez van a' Végzés is intézve. Az úr, úgymond a' Király, Státustanátsomnak jelenlétében számot adott nékem arról, hogy mi lett a' kimenetele azon *Junta* munkóinak, melly a' múltt Esztendőben tapasztaltt Generálisokból, legfelsőbb Országgyűlésekből, és több minden Ministerek-től kijeleltt Főkből állott öszve. Az úr nékem jelentésében, mellyben a' különböző vélekedéseket öszve húzza, az Országnak politikos állapotját elémbé terjesztette, a' visszaéléseket, és elfogadható eszközöket meg mutatta. Az úr továbbá nékem azok után a' közönséges és különös állások után, mellyek Elei alatt voltak értésemre adta, hogy a' *Korona*' jövedelmeinek öszveséges értéke 597,126,987, mostani kiadás 1,051,277,650 Realokra megy, mellyhez képest 453,950,763 Realokat tesz az esztendei hijjánosságí Summa; a' mellyet sem átallyában az egész Nemzettől, sem különösen annak valamelyik Rendjétől fel nem lehetett venni. Arról is meggyőződött az úr, hogy mindeneknek előtte szükség a' feleslegre való Kiadásokat el távoztatni, és még azokat is, a' mellyeket a' bőség napjaiban úgy lehetett nézni, mint szükségeseket, meg

kell változtatni. Meg mutatta hasonlóképen azt is az úr, hogy káros és lehetetlen lenne, a' Kintstárnak Fundusait esztendőnként az Adósságfogyasztó *Kassza*ba által tenni; mivel egyenesen ez a' fájdalom egész mái napig folytatott bánás módja okozta főképpen az országnak romlását, és hogy még rosszabb volna némelly Státusok példája után ollyan forrásokat nyitni fel, mellyeket méltán átkoz a' maradék, annak az örvénynek partjáról, mellybe a' mostani adósság le fizetése miatt kell néki bukni; hogy el multhatatlanul szükség, egyszerre meg állítani az adósság folyását, azt mindjárt fogyasztani, még pedig a' külső gazdag források be dugulván, magától a' nemzettől ki telő fundusokból; — hogy végre az ideji Státus' költségei mintegy 713,973,600 Realokra szorittassanak, úgy hogy a' hijjánosságí summa 116,846,613 Realoknál többre ne menjen. Ehez képpest hagytam helybe e' jelenlévő Planumot. — A' Királyi végzés 70 Tzikkelyekből; az útmutatás 39-ből áll. — Az Adósság fogyasztó Bizlosság (*Junta del Credito publico*) haladék nélkül az országon belől v. kívül hátra lévő Adósságoknak rendbe hozásához fog látni; a' *Kassza*' állása minden ideu ki fog nyomtatódni, hogy a' közönség lássa ezen Intézetnek lépéseit.

Spanyol Amerika.

Hogy *Barcellonát* ismét el foglalták a' Királyi seregek, azt az Amerikai Levelek azzal a' környulállással együtt említik, hogy a' Spanyol Vezér a' Várban lévő *Insurgens* örző seregből 700 embert kardra hányatott, mivel magokat nem akarták meg adni. — *Margarita Szigetébe* ismét egy tsapat hadi hajók mennek a' Király részéről.

Egy *Londonba Veracruzból* jött Levelelben, ha külömben lehet neki hinni,

Hasonló kedvező tudósítás van a Királyi seregek részére. Ugyan is a szerént az új Spanyol Országi Zenebona egészen lecsillapított; a Király seregei minden erős pontokat, mellyeket az insurgensek meg szállottak, vissza foglaltak. Továbbá annak meg mutatására, hogy Mexico és Vera Cruz között ujra vissza áll a régi rend, azt hozza ugyan az a Levél fel, hogy az előtt esztendőben egyszer jöttek Mexicóból Levelek, akkor is 1500, 2000 ember kísérte azokat; most pedig majd minden héten kísérő nélkül jönnek azok. A minap 800 — 1000 öszvérek drágaságokkal meg rakva 30 — 40 embertől kísértelve jöttek onnan.

Dánia.

Koppenhágában a múlt Hónap 25-dikén a Christianshafen nevű fenyitékházban lévő rabok felütötték magokat, és némünémű rendetlenséget okoztak. Minkelőtte ez lecsillapított volna, ugyan azon épületnek a fedele ki gyúladt. Már most ha a rabokat tsitították, a tűz harapodzott tovább; — ha pedig ezt oltották, amazok zavarogtak jobban. Tsak ugyan az erköltsi rossznak meg gátlása elébb való lévén a természetinél, itt is a volt a főbb gond. Mellyből a lett, hogy a rabok 3 v. 4 híjjával, kik hihető el illantottak, a Betegekházába által vitettek, és gonosz széljokban meg akadályoztattak; de a Fenyitékház épületének eleje, és két szárnyai a lángok prédájivá lettek. Még nem tudják, ki okozta legyen a tüzet, alkalmasint a rabokra fog az sülni. 3, — 4000,000 Tallérra teszi a kárt. A fegylok ki tördelvén az ablakokban lévő vas szalókat köveket hajigáltak az elmenőkre, és katonákra. Ezek pedig puszka golyóbisokkal, és kártátsokkal tövöldöztek amazokra. Tégnap már törvényszéket tartottak erántok, és ma némelleyeket ki végeztek, kettőt a reájok

tett. lövések ölték meg, vagy pedig meg sebesedvén, a Házba benn égtek.

Frantzia Ország.

A Belső dolgokra ügyelő Minister egy utmutatást készítet, s nyomtattatott a felett, hogy miképpen kell s lehet leg jobban hasznát venni annak a gabonának, a mellyet nem egészen éretten arattak le.

Nem annyira tsudálatos, mint Frantzia Országgra nézve hasznos dolgot fedezett egy Kereskedő fel. Ez tudniillik Bordeauxból Lyonba portékát akart szállítani. Toulousendél nem kapván jó alkalmatosságot, fogja a Canálison le felé indítja hajóját, hogy a Rhodanus folyóának torkához juthasson. Bámultak, a kik látták, hogy egy Garonnai tsónak megy ezen a vizen. Mikor Lyonba el ért ditséretekkel halmozták hasznos vakmerőségéért. Mikor pedig haza ért; és el beszéllte mit tselkedett, igen sok követőkre talált. A kereskedésre nézve ebből igen sok haszon ered.

Straszburgban Jul. 1-ső napján a Nemzeti Örzőseregnek azt a részét, melly éppen strázsára ment, ki gunyolta az öszvetso csoportozott népség; okának azt gondolják, hogy sokan az alacsonyabb sorsú polgárok közül nem szerették azt, hogy mikor mostanában a Nemzeti Örzősereget új rendbe hozták, tsak a tehetősebeket vették abba be, a szegényebbek ki maradtak. Most már ismét másként fog az elrendeltetni.

A legujjabb Párisi Tudósítások szerént a Szent Szék és Frantzia Ország között készült Concordátának mind a R. Pápától, mind a Királytól való meg erősítése bizonyosnak látszik lenni. Tsak gyanítják előre, hogy a Püspökségeknek száma meg fog nevedezni, és némelly Megyék egészen másként fognak felosztani.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Borsod Vármegyéből Junius' 10-dikéről.

Rönnyező szemekkel nézheti most itt nálunk az ember a' sok ki aszott, és az éhség miatt tsaknem a' tsontvázhoz hasonló ábrázatokat. Sirva hordozza a' szegény útas, és a' leg szegényebb neme a' lakosoknak, házról házra a' pénzt a' nélkül, hogy el adó kenyeret kaphatna. — Mennél nagyobb a' nyomoruság, annál jobban tündöklik a' többek között ezen Nemes Megyében Nagyságos Szatthmári Király József Császári Királyi Tanácsos, Nemes Szabolts Vármegye' számos Esztendőig volt nagy érdemü Első All-Ispányának az éhséggel küszködő szegénység eránt, minden személy vagy vallás tekintet nélkül különös 's ritka példaju emberi társaihoz való szeretete; a' ki is noha a' tavalyi mostoha Esztendőbe ugy szólván semmit sem arattatott, 's nagy ház népét szegény jobbágyaival együtt pénzes kenyérrel kártani kéntelenítettik, mindazonáltal még is a' pénzen vett kenyérből ennek a' szűkölködőkön könyörülő urnak házána minden nap 50 — 60 szegény kap vigasztalásul eledelt, 's azon kívül hogy az éhségtől annyira el aláltak előre is kaphassanak, — ugyan annyi egy egy pohár Szilvoriomot is. — Reményljük is (így szól tovább a' tudósítás) hogy ezen a' vidéken egy embertársunk sem lesz az éhel halás prédájává, mert itten körül belől mindenütt ki terjed az említett nagylelkű Hazafinak az éhséggel küszködő szegénység' segítségére siető példás jó teteménye. — Bár több illy nagy Lelkű Jóltévők találtattak volna a' két Hazába, bizonyára nem fosztotta volna meg a' kegyetlen éhség, Kedves Hazánkat, olly nagy számu karoktól, 's hiv jobbágyoktól.

Rosnyórol Jun. 30-dikán. Ma végzé itten a' mi Hegyes Püspöküük Méltóságos és Fő Tisztelendő Galanthal Gr. Eszterházy László Ő Nagysága az Egész Püspöki Megyének másodszeri Canonica Visitatióját, ámbár még tsak kevés esztendők óta ditsekedhetünk kegyes kormányával. Ezen második Visitatio alkalmosságával az egész Megyében szinte zé ezer személynek adta fel ez a' fáradhatatlan Pásztori buzgóságú Püspök Úr, a' Bérnálás szentségét. Egyébaránt is méltán magasztalhatjuk ezen Méltóságos Grófnak nagy kegyességét, 's ritka jóságát; kinek jóltévőségéből udvarában naponként többen tápláltatnak 30 szegény sorsú Deákotskáknál, kik többnyire Nemes szüléktől származtak. Hát még az ügyefogyottak számát, kiket az idő mostohasága között gyémolít, ha meggondoljuk; ámbár egyébaránt is legalább száz embernek nagyon élelme, azokon szánakozó indulatjából. Éltesse és áldja meg a' Jó Isten Hazánknak minden ilyen Nemes Lelkű Jóltévőit, kik ezekben a' terhes környülállásokban a' szükséggel és inséggel küszködő szegénységet tellyes tehetségekből 's vagyónok egy részének feláldozásával is gyámolítani és a' majd felderülő jobb időkhig ápolgatni törekedtek!

A' *Pesti Tudósításokban* ezeket olvassuk:

Vaiszlóbból Jun. 13-dikán. Főtisztelendő Batory Gábor úr, mint a' Duna mellyéki Reformata Ekklesiáknak ez idő szerént való nagy érdemü Superintendense tegnap érkeze ide Canonica visitatióra. Annyival nagyobb volt örömrünk ezen történeten; mivel illy Fő Pásztori Visitalásra még öregeink sem emlékeznek. Ezért lehát olly rendeléseket is tettünk, hogy a' mint tsak lehetett, a' dolognak méltóságához illő módon fogadhatnánk Fő tisztelendő Vendégünket. Nyolcz tsinosan ö-

törsék ifjak kísérték egész *Hírít*s. Helysé-
től fogva városunkba Fő Pásztorunkat be.
A' Parochia kapujánál 84 Leánykák állot-
tak; virágokból font koszorúkat tartottak
kezeikbe. Tiszt. *Szondi László* ujj Pre-
dikátor úr vitte végbe a' nép' nevében a'
köszöntést, a' Külső. Előjárók is tisztele-
teket ki jelentvén. Innen a' Templomba
ment az egész sereg, hol a' Fő. Tiszt. Su-
perintendens úr mind a' Tiszt. Predika-
tor úrhoz, mind a' Gyülekezethez szép
beszédet tartott. Ma reggel *Hídvégen*
keresztül *Sámodra* hasonló tisztelettel a'
Fő Pásztort el kísértük, 's szíves áldása-
ink minden lépéseit követni fogják.

B. é. t. s.

A' Magyar Udvári Felsőges Cancellariánál az Expeditura' első Adjunktusa
Tek. Járay Kristóf úr meghalálózván
helyébe a' következők' rendje szerint T.
Borosán József úr, ennek helyébe pe-
dig, úgy mint második Adjunktussá, T.
Bauer Aloysius ur neveztetett ki, szá-
mos esztendőktől fogva meg különböz-
téssel tett, hűséges és hasznos szolgálata-
ikra való tekintetből.

H i r d e t m é n y.

Emlékezetre méltó lépés a' Magyar-
hazabeli Könyvnyomtatás' Mesterségében
most az, hogy a' *Magyar ujj Testa-*
mentom a' *Károli Gáspár*' fordítása
szerént olly' gyönyörű betűkkel és papi-
rosra, 's olly' szép rendel és nagy gondak
nyomtatatták *Pesten*, hogy ez a' szép kiadás
akármellyik a' külföldi legelső Nyomtató-
Műhelynek is dicsére szolgálja; a' mint ezt,
az itt előttünk fekvő, már kijött egyike
árkus bizonyítja. — Az a' gond, a' mel-
lyet arra, az efféle dolgokhoz rendkívül
értő Kiadó fordít, ritka. Három Correc-
turán, egy Revisión, együtt 5-szöri ol.

vasáson megyen által a' könyv a' Kiadó'
keze alatt, annyi bizodalommal, hogy a'
ki azután *nyomtatásbeli igaz hibát* ta-
lálna benne, minckelötte a' nyomtatás,
úttjába indulna; annak minden egy hi-
báért 1 species aranyat mert ígérni a' Ki-
adó.

Ez az ujj Testamentom a' beállandó
őszre kész lessz. — Lehet még reá pra-
numerálni 5 forintjával papirosban, Deb-
retzeni *Lörintz-napi*, és Pesti *János-*
fővételi vásárokg, minden előkelő T. T.
Prédikátor Uraknál; azonkívül Pesten,
Frattner Könyvnyomtatónál; *Eggen-*
berger és *Kiss* Könyvárosoknál, 's a'
Nemzeti-Gazda Kiadójánál, a' kik ezen
dofogban, a' frankirozatlan Leveleket el
nem fogadhatják.

Hiradás Lovakról.

Erdélyben Na. Kolos Vármegyében
Báldon G. *Béldi Ventzel* úrnak vagyon
igen nevezetes jó fajtu ménese, erős, jó
tűző, senhagó lovak; a' melly ménesből
az anyakantzák válogatás nélkül általában
mind el adódnak. A' hinek kedre lesz
általában meg venni, e' f. Esztendőben
Octobernek 10-dikén. Báldon el fognak
adódni. Vagyon anyakantza 45, — ezek
alatt szopó tsikó 27, — 3 esztendős pa-
ripatsikó 2, — 3 esztendős kantzatsikó 2.
Ezek között tsak 3 szopótsikó hagyatlik
meg jövődre ménlónak, a' többi szopó
tsikó kettő megyen egy darabba. És így
az eladó Ménés 62 darab; darabjának az
arra 35 arany speciesben, akár a' *Cursus*
szerént Bankóban. A' Kantzák mind meg-
vagnak nevezetes jó mag lóval hágalva.
A' Tulajdonos tsak az esztendős, és 2 esz-
tendős tsikókat hagyja meg magának. A'
45 anyakantzák között vannak 4 és 5 esz-
tendősek.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Jul. 11-dik napján 329 $\frac{1}{2}$ — 12-dikén 328 $\frac{1}{2}$ — 14-dikén 327 $\frac{1}{2}$ — forintot.